

Адміністративно-територіальний поділ

Закарпатська область України утворена 22 січня 1946 року.

За своїм розташуванням область є географічним центром Європи, межує з чотирма країнами Європейського Союзу – Польщею, Словаччиною, Угорщиною і Румунією. Через її територію здійснюються важливі транспортні зв'язки України з багатьма європейськими державами. З півночі і сходу Закарпаття має адміністративні кордони з Львівською та Івано-Франківською областями.

Закарпаття – особливий регіон України, 80 відсотків площі якого займають гори (найвища точка України – гора Говерла (2061 м), решту – Притисянська низовина. У нашій області практично відсутня велика промисловість, а на розвитку сільськогосподарського виробництва позначається малоземелля. Але у регіоні існують усі передумови для розвитку туризму: історичні, географічні, природні, економічні, соціально-демографічні тощо.

Ліси, мінеральні та термальні води є головним багатством краю. На території Закарпаття налічується 33 родовища мінеральних вод, 360 джерел мінеральної води.

Закарпаття – надзвичайно перспективний регіон України з точки зору туризму, рекреації та відпочинку. В області інтенсивними темпами здійснюється капітальна реконструкція існуючих та розбудова нових об'єктів туризму.

На сьогодні мережа оздоровчих, рекреаційних та туристичних об'єктів краю нараховує 445 об'єктів, у т.ч. оздоровчих – 23, рекреаційних – 103, туристичних – 319. В області одночасно можна розмістити близько 28 тис. осіб. Крім цього, на території області готові надавати послуги з розміщення, харчування та організації дозвілля більше 450 сільських садиб, власники яких об'єднуються у спілки та асоціації, що дає можливість більш активно, зі знанням справи, розвивати сільський туризм, залучаючи нових його представників, а також спільними зусиллями пропагувати свій туристичний продукт, створювати нові послуги та атракції для відпочивальників.

З метою якісного інформування туристів та гостей щодо наявних туристичних можливостей, на території області функціонують 24 туристично-інформаційні центри.

Взимку Закарпаття приваблює гірськолижними трасами: нараховується 69 гірськолижних витягів, з них 57 – діючих.

Закарпатський край славиться історичними та унікальними архітектурними пам'ятками минулого, зокрема дерев'яними церквами.

Далеко за межами області відомі закарпатські коньяки та вина, мінеральні води, продукція лісової і деревообробної промисловості, художні вироби з лози.

Завдяки вигідному географічному розташуванню область успішно розвиває транскордонне співробітництво, підтримує економічні зв'язки і тісно співпрацює з багатьма регіонами сусідніх держав у економічній, культурній та освітній сферах, реалізовує низку інвестиційних проектів.

Пріоритетні напрямки розвитку області, визначені обласною радою:

1. Розвиток людини та підвищення соціальних стандартів життя.
2. Формування конкурентоспроможної та життєздатної економіки.
3. Поглиблення транскордонної та єврорегіональної співпраці.
4. Розвиток туризму та курортно-рекреаційної сфери.
5. Забезпечення просторової гармонії та охорони довкілля.

Область займає площу 12,8 тис. кв. км, що становить 2,1% загальної території України. Станом на 1 січня 2017 року територіальна громада області налічувала 1258,8 тис. осіб, в тому числі 465,5 – міське населення, 793,3 – сільське.

Обласний центр – місто Ужгород із населенням 114,0 тис. осіб.

В області проживають представники понад 100 національностей та народностей.

За адміністративно-територіальним поділом Закарпатська область має 13 районів, 5 міст обласного та 6 міст районного значення, 19 селищ міського типу, 608 – населених пунктів, у т.ч.: міських – 30, сільських – 578.

Відповідно до Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні» 215 поселень області мають статус гірських.

Станом на 1 липня 2017 року у Закарпатті діє 340 місцевих рад: (обласна рада, 294 сільських, 13 районних, 19 селищних, 5 міських рад обласного і 3 міські районного значення, 3 міські ради об'єднаних територіальних громад (Тячівська, Іршавська, Перечинська), 2 сільські ради об'єднаних територіальних громад (Вільховецька, Полянська)).

Інтереси територіальних громад представляють 5550 депутатів, у тому числі 64 депутати обласної ради, 457 депутатів районних рад, 158 депутатів міських рад обласного значення, 78 депутатів міських рад міст районного значення, 4241 – сільських рад, 422 – селищних рад, 78 депутатів міських рад об'єднаних територіальних громад та 52 депутати сільських рад об'єднаних територіальних громад. Зараз і надалі триває процес об'єднання територіальних громад краю.

БЕРЕГІВСЬКИЙ РАЙОН

Утворено в 1946 р.

Площа – 635 кв. км.

Населення (наявне) – 51,1 тис. осіб.

Населених пунктів – 43.

Органи місцевого самоврядування:

Районна рада – 1, депутатів – 34.

Селищна рада – 1, депутатів – 14.

Сільські ради – 30, депутатів – 396.

ВЕЛИКОБЕРЕЗНЯНСЬКИЙ РАЙОН

Утворено в 1946 р.

Площа – 810 кв. км.

Населення (наявне) – 26,6 тис. осіб.

Районний центр – смт Великий Березний.

Населених пунктів – 32.

Органи місцевого самоврядування:

Районна рада – 1, депутатів – 34.

Селищна рада – 1, депутатів – 22

Сільські ради – 19, депутатів – 238.

ВИНОГРАДІВСЬКИЙ РАЙОН

Утворено в 1946 р.

Площа – 690 кв. км.

Населення (наявне) – 121,1 тис. осіб.

Населених пунктів – 50.

Районний центр – м. Виноградів.

Органи місцевого самоврядування:

Районна рада – 1, депутатів – 36.

Міська рада – 1, депутатів – 26.

Селищні ради – 2, депутатів – 40.

Сільські ради – 29, депутатів – 438.

ВОЛОВЕЦЬКИЙ РАЙОН

Утворено в 1946 р.

Площа 545 кв. км.

Населення (наявне) – 24,3 тис. осіб.

Населених пунктів – 26.

Районний центр – смт Воловець.

Органи місцевого самоврядування:

Районна рада – 1, депутатів – 26.

Селищні ради – 2, депутатів – 36.

Сільські ради – 13, депутатів – 182.

ІРШАВСЬКИЙ РАЙОН

Утворено в 1946 р.

Площа – 945 кв. км.

Населення – 100,3 тис. осіб.

Населених пунктів – 47.

Районний центр – м. Іршава.

Органи місцевого самоврядування:

Районна рада – 1, депутатів – 36.

Міська рада об'єднаної територіальної громади – 1, депутатів – 26.

Сільські ради – 24, депутатів – 393.

МІЖГІРСЬКИЙ РАЙОН

Утворено в 1946 р.

Площа 1165 кв. км.

Населення (наявне) – 48,0 тис. осіб.

Населених пунктів – 44.

Районний центр – смт Міжгір'я.

Органи місцевого самоврядування:

Районна рада – 1, депутатів – 34.

Селищна рада – 1, депутатів – 26.

Сільські ради – 22, депутатів – 216.

МУКАЧІВСЬКИЙ РАЙОН

Утворено в 1946 р.

Площа – 998 кв. км.

Населення (наявне) – 101,0 тис. осіб.

Населених пунктів – 88.

Органи місцевого самоврядування:

Районна рада – 1, депутатів – 39.

Селищні ради – 2, депутатів – 52.

Сільські ради – 37, депутатів – 511.

ПЕРЕЧИНСЬКИЙ РАЙОН

Утворено в 1946 р.

Площа – 631 кв. км.

Населення (наявне) – 31,9 тис. осіб.

Населених пунктів – 25.

Районний центр – м. Перечин.

Органи місцевого самоврядування:

Районна рада – 1, депутатів – 34.

Міська рада об'єднаної територіальної громади – 1, депутатів – 26.

Сільські ради – 10, депутатів – 140.

РАХІВСЬКИЙ РАЙОН

Утворено в 1946 р.

Площа – 1892 кв. км.

Населення (наявне) – 92,7 тис. осіб.

Населених пунктів – 32.

Районний центр – м. Рахів.

Органи місцевого самоврядування:

Районна рада – 1, депутатів – 36.
Міська рада – 1, депутатів – 26.
Селищні ради – 3, депутатів – 66.
Сільські ради – 17, депутатів – 274.

СВАЛЯВСЬКИЙ РАЙОН

Утворено в 1946 р.
Площа – 673 кв. км.
Населення (наявне) – 54,7 тис. осіб.
Населених пунктів – 29.
Районний центр – м. Свалява.

Органи місцевого самоврядування:

Районна рада – 1, депутатів – 34.

Міська рада – 1, депутатів – 26.

Сільська рада об'єднаної територіальної громади (Полянська) – 1, депутатів – 26.

Сільські ради – 10, депутатів – 160.

ТЯЧІВСЬКИЙ РАЙОН

Утворено в 1946 р.
Площа – 1818 кв. км.
Населення (наявне) – 175,4 тис. осіб.
Населених пунктів – 61.
Районний центр – м. Тячів.

Органи місцевого самоврядування:

Районна рада – 1, депутатів – 42.

Міська рада об'єднаної територіальної громади – 1, депутатів – 26.

Сільська рада об'єднаної територіальної громади (Вільховецька) – 1, депутатів – 26.

Селищні ради – 5, депутатів – 118.

Сільські ради – 26, депутатів – 438.

УЖГОРОДСЬКИЙ РАЙОН

Утворено в 1946 р.
Площа – 864 кв. км.
Населення (наявне) – 71,3 тис. осіб.
Населених пунктів – 65.

Органи місцевого самоврядування:

Районна рада – 1, депутатів – 36.

Селищна рада – 1, депутатів – 22.

Сільські ради – 32, депутатів – 428.

ХУСТСЬКИЙ РАЙОН

Утворено в 1946 р.

Площа – 973 кв. км.

Населення (наявне) – 95,7 тис. осіб.

Населених пунктів – 57.

Органи місцевого самоврядування:

Районна рада – 1, депутатів – 36.

Селищна рада – 1, депутатів – 26.

Сільські ради – 25, депутатів – 427.

Місто УЖГОРОД

З 1946 року – адміністративний центр новоутвореної Закарпатської області.

Площа – 31 кв. км. Наявне населення – 114,0 тис. осіб.

Міська рада – 1, депутатів – 36.

Ужгород – старовинне європейське місто, з численними історично-архітектурними пам'ятками, серед яких: Ужгородський замок, Горянська ротонда XII ст., Ратуша, греко-католицький кафедральний собор.

Науковий та культурно-освітній центр. Перші згадки про місто відносяться до IX ст.

Місто МУКАЧЕВО

З 1946 року – місто обласного значення, районний центр.

Площа – 27 кв. км. Наявне населення – 86,0 тис. осіб. Міська рада – 1, депутатів – 36.

Перші письмові згадки про Мукачево зустрічаються в кінці XII ст. Візитною карткою міста є замок «Паланок», пам'ятник храмової архітектури – Мукачівський православний монастир.

Місто БЕРЕГОВО

З 2001 року – місто обласного значення, районний центр. Засноване у 1271 р.

Площа – 19 кв. км. Наявне населення – 24,2 тис. осіб. Міська рада – 1, депутатів – 26.

Місто ХУСТ

З 1998 року – місто обласного значення, районний центр. Засноване у 1191 р.

Площа – 24 кв. км. Наявне населення – 31,7 тис. осіб. Міська рада – 1, депутатів – 34.

Місто ЧОП

З 2003 року – місто обласного значення. Засноване у 1281 р.

Площа – 6 кв. км. Наявне населення – 8,9 тис. осіб. Міська рада – 1, депутатів – 26.